
TOPLANTI & GEZİ

Sicilya Notları

Fatih Erkoçoğlu*

Palermo

"Hep beraber başlayalım helessa ya lessa

Ayva turunç aşlayalım helessa ya lessa

Biz bu işi işleyelim helessa ya lessa

Helessa ya lessa

Heya mola yessa yessa hop

Mola hey mo

ya mo hey mo

Ya mo hey mo

Hele sallim yessa¹

Muzaffer Sarısözen'in İnebolu/Kastamonu'dan derlediği bu türkü, gemici/denizci türküsü olarak bilinmektedir. Çocukluğumdan beri bu türküyü dinlerken "*Heya Mola Hey*" ifadeleri hep garibime gitmiş ve ne anlama geldiğini hep merak etmişimdir. Sözlükte "*gemicilerin demir çekerken, ağır bir yük kaldırırken hareket birliğini sağlamak için hep birden yüksek sesle söyledikleri söz*" olarak geçen bu ifadenin ne anlama geldiği eminim ki sizin de merakınızı celb etmiştir.

Birlikte yapılan bir iş esnasında, daha uyumlu olabilmek için ortak söylenmiş kelimeler olarak ifade ettik *hey mo*'yu, fakat ne anlama geliyordu bu kelimeler. Rast gele söylenmiş ifadeler mi? Yoksa zaman içerisinde harflerin yer değiştirilmesi ile anlamsız kelimelere dönüşmüş sözcükler mi idi?

* Doç. Dr., Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Böl.

¹ Sarı Recep'ten alına bu türkü, 09.10.1942 tarihinde derlenmiştir.

Türk halk musikisinde bunun gibi birçok kelime bulunmaktadır. Annelerimizin yıllardır çocuklarını uyutmaya çalışırken, tekrar ettikleri, hicâz makamındaki "*Dandini dandini dastana*" isimli ninninin başında ki bu kelime ile yine Kerkük gelin türküsü "*Hel hele verin geline, deste gül verin eline*" isimli türküde ki *helhele* kelimesi gibi.

Emin olun ki bunlar rast gele söylenmiş kelimeler değiller. Arapça'da *dendene ez-zubâb ev gayruhu*: sinek vs. vızıldamak, sözü vızırta gibi söyleyip işittirip anlaştırmak, homurdanmak anlamında kullanılırken, *helhele es-savt* ise nakarat yapmak anlamlarına gelmektedir. Zaten bu ifadenin arkasından da zılgıtlar çekilmektedir.

İşte *heya mola* da böyle! Sicilyalı denizciler denize açıldıklarında ve balık tutmak için ağlarını attıktan sonra bunları toplarken hep birlikte "*Hayya mevlaya (Haydi Rabbim)*" derlermiş? Sicilyalı denizcilerin toplu halde söyledikleri bu ifadeler zamanla Akdeniz ve Karadeniz'de Müslüman ve gayr-ı Müslim halkların türkü ve şarkılarında zikredilmiş ve bizde de *heya molaya* dönüşmüştür.

Sicilya denilince aklımıza mafya ve bilhassa son dönemlerde meşhur olan Godfather isimli mafya filminin serisi aklımıza geliyor. (Bu arada Sicilyalıların mafya ile ünlenmelerinden rahatsızlık duyduklarını belirtmeliyiz) Aslında sadece bunlar akla gelmemelidir. Zira burası bir zamanlar Endülüs gibi Müslümanların uzun yıllar hakimiyet kurdukları, muhteşem eserler verdikleri ve Avrupa'yı bilim ve teknik bakımından aydınlattıkları önemli bir coğrafyadır. İşte bu yazımızda sizlerle Sicilya'ya gideceğiz.

Müslüman Arapların Sıkıllıye dedikleri Sicilya'ya ilk sefer 31/652 yılında Suriye valisi Muâviye'nin gönderdiği küçük bir donanmayla gerçekleştirildi. Ne var ki bu seferde başarı kazanılamadı. Amr b. el-Âs'ın vefatıyla birlikte Mısır'a vali olarak tayin edilen Muâviye b. Hu-deyc, 50/670 yılına kadar olan valiliği müddetince Tunus bölgesinde fetihlerde bulunmuş ve bu arada Sicilya'ya 200 gemilik bir donanmayla sefer düzenlemiştir. Bu seferde de ada ele geçirilememiş, sadece büyük çapta ganimet alınmıştır. Sicilya halen denizlerde güçlü olan Bizans'ın kontrolünde idi ve Müslümanlar için büyük tehlike arz ediyordu. Abdül-melik'in İfrîkiyye valisi Hassân b. Numân, Tunus'ta oluşturduğu tersanede ilk gemileri inşa ettirmiş, görevlendirdiği tabiinden Haneş b. Ab-

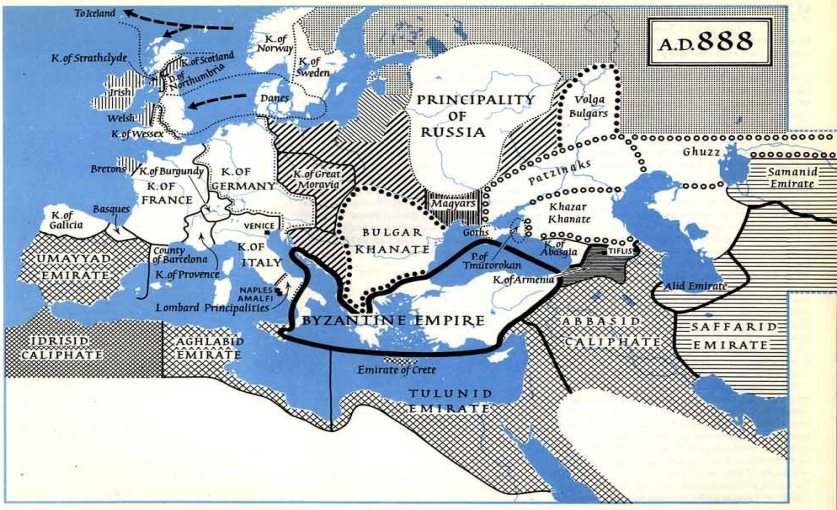
dullah es-San'ânî yönetimindeki bir İslâm donanması da Sicilya'nın Sarakosa şehrini ele geçirmişti. Haneş'in burada bir camii inşa ettirdiği belirtilmektedir. Bu dönemde Sicilya'ya yakın bir ada olan günümüzde Pantelleria adası olarak bilinen Kavsara adasının İslâm hakimiyetine girdiğini belirtelim. Ne var ki bu arada Bizanslılar, Rum ateşi ve güçlü donanmaları sayesinde denizlerde üstünlüklerini sürdürüyorlardı.

(Hüseyin Mu'nis, *Atlas Tarihu İslâm*)

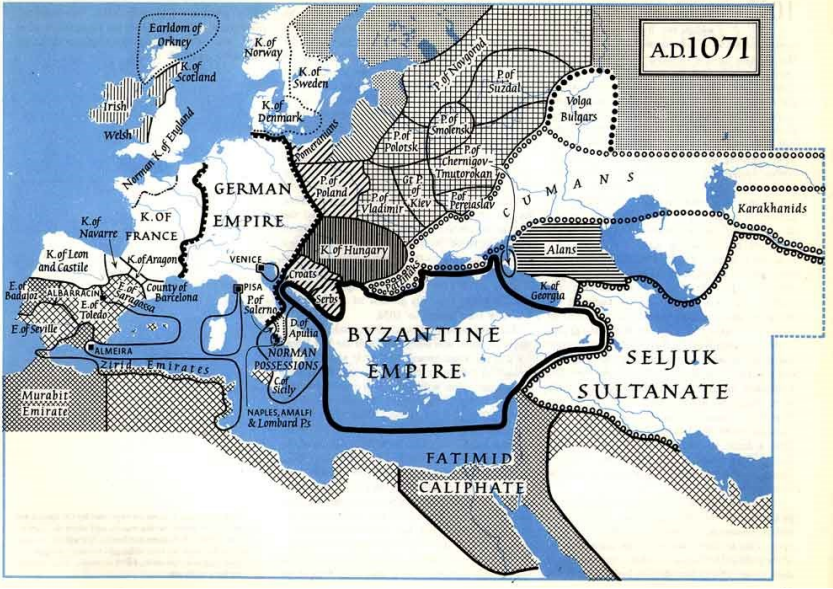
Abbâsiler döneminde ise Ağlebîlerin kurucusu İbrahim b. Ağleb ile Sicilya'ya yönelik askeri faaliyetler başladı. Müslümanlar 827'de Mâzere, 831'de Palermo, 842 Platani, Caltabellota ve Corleone'yi ele geçirdiler. Ertesi yıl ise stratejik öneme sahip Messine boğazı fethedildi. 845'ten 902 yılına kadar adanın tamamının fethi gerçekleştirildi. Ağlebîler kurdukları güçlü filolarla Fransa, Sardunya ve Korsika sahillerini de tehdit etmeye başladılar. 846'da Roma'nın limanı Ostia'yı ele geçirdikten sonra Roma'ya yürüdüler, ancak sağlam sur duvarlarını aşamadıkları için

Saint Peter ve Saint Paul katedrallerini yağmalamakla yetindiler. 909'da Fâtımiler Ağlebîleri ortadan kaldırdırınca, Palermo'daki Arap kabileleri Şii yönetime isyan ettiler ve İbn Kurhub adında bir zât, Sünnî bir yönetim kurarak Abbâsî halifesi adına hutbe okuttu. 915'te Fâtımiler adayı tamamen ele geçirdiler. Şii yönetime karşı peş peşe isyanlar vuku buldu. İsyancıları bastırması için görevlendirilen Hasan b. Ali el-Kelbi ile birlikte adada doksan yıl yarı bağımsız olarak hüküm sürecek olan Kelbîler dönemi başladı.

Kelbîlerin 1053'te yıkılması ile İslâm hakimiyeti zayıfladı ve mahalli beylikler ortaya çıktı. Güney İtalya'da hüküm süren Roberto Guiscardo'nun kardeşi I. Roger, 1061'de Messina, 1071'de Katanya, 1072'de Palermo'yu ele geçirdi. 1091 yılında Noto'nun zaptıyla da adadaki İslâm hakimiyeti sona erdi. Norman yönetimi adadaki Müslümanlara karşı ilk zamanlar hoşgörülü davrandı, onların vatandaşlıklarını tanıdı, İslâmî yasa ve uygulamaları tatbikine devam etti. Bu dönemde Sicilya güçlü ve müreffeh bir adaya dönüştü. 1194'de kiralığın evlilik yolu ile Alman Hohenstaufen hanedanına geçmesiyle, adada bir dizi isyan vukû buldu. Mezarı Palermo'daki katedralde bulunan Alman imparatoru ve Sicilya kralı II. Friedrich isyanları bastırmak amacıyla dağlık bölgelerdeki Müslümanları sürdü. XIII. yüzyıla gelindiğinde ise İslâm ülkelerine göç

edemeyen Müslümanların tamamı, Endülüs'te olduğu gibi asimile edilmişti. Bu kısa tarihi süreci verdikten sonra gezimize dönelim.

Sicilya bir İslam tarihçisi için önemli bir yerdi. Ne zamandır buraya gitmeyi düşünüyordum. Türk Hava Yollarının promosyon biletini sadece birkaç ay öncesinden almıştım. Bu gezide bana İslâm tarihi hocası Prof. Dr. Mehmet Azimli ve mahdumu, tarih öğrencisi Musa Kazım eşlik ediyordu. Uçağımız Sicilya'nın turistik bölgesi olan Katanya'ya inmişti. Buradan hiç beklemeden trenle Palermo'ya gitmeyi planlamış ve tren biletlerimizi de önceden almıştık. Üç saatlik bir yolculuk sonrasında adanın başkenti Palermo'daydık. Akşam karanlığında pek fark edememiştik, fakat ertesi günü şehir merkezinin bakımsız olduğu hemen anlaşılıyordu. Halkı İngilizce bilmiyordu. Tabii olarak bu bizim için bir miktar sorun oluşturmuştu. Bir saat beklememize rağmen Palermo'da şehir turu yapacağımız otobüs gelmemişti. Palermo'da vakte riayet herhalde yoktu. Bir buçuk saat süren gezi boyunca şehirde ziyaret edebileceğimiz yerleri tespit etmiş -ki zaten daha önce de okumuştuk- olduk. M. Azimli hocamın adanın tarihine dair bir çalışma yapmış olmasından dolayı şanslıydım. Onun bilgilerinden gezi boyunca istifade ettim.

Otobüsümüzle eski şehirde iki tur atmıştık. İlkinde *Porta Nuova* kapısından eski şehre girdik. Tunus'u 1535 yılında zapt eden Palermo kralı V. Karl'ın zafer girişı törenleri için 1583 yılında yaptırılan bu kemerli kapının girişinde yer alan, 4 esir Faslı'nın (ki bunlar Türk'tür) çektiği, kemerli ve üzeri üçgen bir fenerle örtülü bir yapı bulunuyordu. Aracımız kapının altından geçerek, *Palermo Katedrali* yanından merkeze doğru gitmişti. İkinci turumuzda ise *Mercato del Capo*'da indik. Eski binaların arasında kurulan ve doğuyu hatırlatan bu mahalli pazardan alış verişler yaparak ve ara sokaklardan geçerek merkezdeki görkemli katedrale ulaştık.

(Mercato del Capo'dan Bir Görünüm)

Eski katedralin ilk Hıristiyanlık zamanlarında yapıldığı, İslâm hakimiyetinde ise camiye dönüştürüldüğü ve 1072'deki Hıristiyanların zaptıyla da tekrar kiliseye çevrildiği belirtilmektedir. XII. yüzyılda Normanların yaptırdığı apsis (bizdeki mihrabın karşılığı) kısmında, eski caminin mukarnaslı süslemeleri fark edilmektedir. Önümüzü kapatan demir parmaklık nedeniyle çok zor fotoğraf alabildik. Bu katedralde Sicilya krallarından VI. Haçlı seferine komuta eden Frederick II, Roger II, Henry VI, Altavilla'lı Constance, Aragon'lu Constance ve William II'nin kabirleri bulunuyordu.

Porta Nuova Kapısı

(Palermo Katedrali)

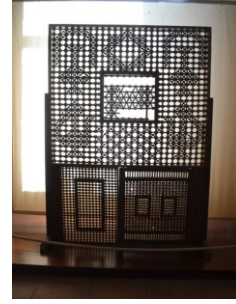
İkinci ziyaret yerimiz ise ara sokaktan görülen kubbeleri ve çevresindeki palmye ağaçları ile bir cami silüetini taşıyan *San Giovanni Degli Eremiti Kilisesi* idi. İslâmi dönemde bazı değişiklikler ile cami olarak

kullanılan bu yapı 1142-1148 arasında tekrar kiliseye dönüştürülmüştü. Hoş ve latif bir bahçe içinden kemerler arasından geçerek girdiğimiz caminin, -halen cami görünümü daha belirgindir- içerisi sessiz ve dinlendiriciydi. Mihrap üstünde fenerli bir kubbesi bulunuyordu. Caminin içinde kimsecikler yoktu, sessizdi ve bana oldukça mahzun göründü. Yüzlerce yıldır minarelerinde ezan okunmadığından şikayetçi gibiydi. Ben de önce bir ezan, ardından şehitlerimizin ruhları için ihlas ve fatihalar okudum.

San Giovanni Degli Eremiti Kilisesi (Cami)Dış ve İç Mekan

Palermo'daki önemli yapılardan birisi de *Castello de Zisa* isimli saraydı. Zisa, Azîz'in İtalyanca ifadesi. Aziz kalesi ya da sarayı. Eski şehrin duvarlarının dışında, geniş bir bahçe içerisinde inşa edilen bu üç katlı saray, Palermo krallarının ava çıktıkları ve dinlendikleri bir yer olarak kullanılmıştır. Saray 1164-1180 yılları arasında Mağribli ustalar tarafından yaptırılmıştır. Zemin kattaki, üç tarafı mukarnaslarla örtülü eyvanın yer aldığı kısımda, Mardin Kasımiye Medresesi'nde olduğu gibi, Anadolu motiflerinin yer aldığı duvardaki çeşmeden eskiden suyun aktığı ve de küçük bir dereye dönüşerek bahçedeki havuza karıştığı anlaşılmaktadır. Yapının diğer kısımlarında İslâmî dönemlere ait muhtelif sütunlar, sütun başlıkları, kap ve kacaklar ile üst katlarda ise bir kabul salonu çevresinde Memlûklü ve Osmanlı dönemlerine ait meşrebiyeler (evlerde bulunan ışığı perdeleyen, fakat hava akımına izin veren, ahşap kafesler) sergileniyordu.

Castello de Zisa'dan Muhtelif Kesitler

Castello de Zisa'nın Havuzlu Bahçesi

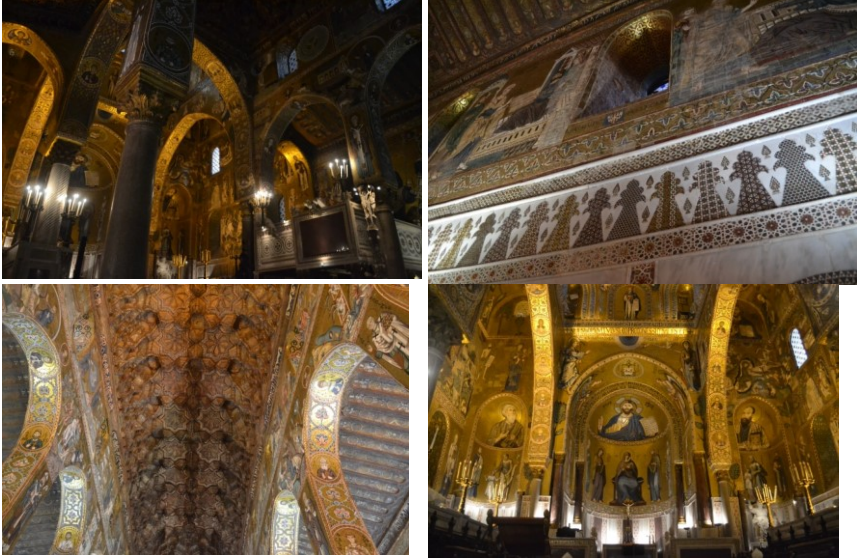
Palermo'daki meşhur Norman kraliyet sarayını (Royal Palace) da ziyareti planlıyorduk. İslâm hakimiyeti döneminde burada bir kasr (saray, kale) bulunuyormuş. 1072 yılında Normanlar Palermo'ya geldikten sonra burada yenileme ve genişletme çalışmalarında bulunmuşlardır. Sicilya'nın ilk kralı olan II. Roger (1130-1154), buraya yeni bir saray, saray kilisesi, ahır ve mutfak gibi muhtelif binalar inşa ettirmiştir.

Norman Kraliyet Sarayı Dış Cephe ve kraliyet arması

Norman sarayı mahzenlerini saymazsak eğer kare planlı bir avlunun etrafında şekillenmiş olup üç katlı bir yapıdır. Her katta avluya bakan revaklar bulunmaktadır. Kilise ve diğer yapılar kare avluya göre

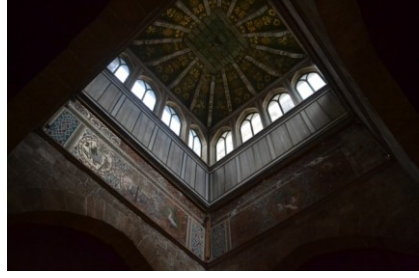
konumlanmışlardı. Aziz Peter'e adanan Palatine Kilisesi'nin (1130'dan sonra yapımına başlandı) yapımında, Sicilya'da yaşayan muhtelif toplulukların katkıları vardır. Zira kilisenin mimarisinde ve tezyinatında farklı kültürler ve dinlerin, bilhassa Bizans, İslâm ve Latin katkısı açıkça görülmektedir. Özellikle kilisenin mukarnaslı tavan süslemelerinden ve bunlar da yer alan Arapça yazılardan bu durum kolaylıkla fark edilebilmektedir. Sevilla'daki İspanyolların, Müslüman işçilere yaptırdıkları el-Cazar sarayında olduğu gibi Arap hatları burada da dekoratif malzeme olarak kullanmış gözükmektedir.

Palatine Kilisesi İç Mekan

Kilise'den çıkıp ikinci kata yönelirken sağda duvarda bir kitabe yer almaktadır. Arapça metin en altta, bir üstünde ise İtalyanca ve Grekçe metinler bulunmaktadır. Yazılar mermere hak edilmiş halde idi. Sarayın ikinci katında kraliyet bölümleri yer almaktadır. Hercules Hall denilen salon, mitolojik Grek kahramanı Herkül'e adanmış olup 1947 yılından beri Sicilya Bölgesel Meclisi üyelerinin kullandığı bir mekandı. Koridorlarda büyük tablolar, heykeller, Sicilya krallarının büyük boy tabloları bulunuyordu. Sarayın eski bölümlerinden olan Winds Hall ise (Rüzgarlar Salonu) Kraliyet sarayının resmedilmeye değer en önemli salonlarından. II. Roger Salonu önünde yer alan bu kısım, Cevheriyye olarak

adlandırılan Arap-Norman tarzı, dört sütun üzerine inşa edilmiş bir ortaçağ kulesinden oluşuyordu. Yapının çatısı ahşap malzeme ile kaplıydı. Kuledeki ve duvarlardaki bitki ve canlı motiflerinden oluşan tez-yinat (bilhassa renkler), Dımaşk Emevî Camii, Kusayru Amra Sarayı ve Kurtuba Ulu Camii'ndeki resimleri aratmıyordu. II. Roger Salonu'nun güzel mozaik süslemeleri ise oğlu I. William tarafından yaptırıldı. İslam geleneğindeki cennet tasvirini sembolize eden bu bitki, hayvan ve insan şekillerinin yer aldığı mozaikler burada da güzel ve hoş bir manzara oluşturuyordu.

Mehmet Azimli Hocam salondaki ahşap koltuklardan birine dinlenmek için oturmuştu. Ortam çok güzeldi. Mozaiklerin etkisi, sessizlik, loş ışık. Aslında tam yerinde bulunuyorduk. II. Roger'nin meşhur İslâm coğrafyacısı Ebû Abdullah el-İdrîsî (ö. 1166) ile görüştüğü mekan burası olmalıydı. İdrîsîler hanedanının kurucusu I. İdrîs'in soyundan gelen, eğitimi Kurtuba'da tamamlayarak, İspanya ve Kuzey Afrika'da çıktığı uzun seyahatlerden sonra II. Roger'in ilk yıllarında Palermo'ya yerleşmiş ve ona hizmet etmiş olan el-İdrîsî'nin yine burada yani Palermo'da vefat ettiği belirtilmektedir.

el-İdrîsî şöhretini Sicilya Kralı II. Roger için yazdığı coğrafya kitabına borçludur. *Nüzhetu'l-Müştâk fî İdraki'l-Âfâk* veya *Kitâbu Roger* olarak bilinen bu coğrafya eseri, Ortaçağ'da İslâm dünyasında yazılmış, yerkürenin genel ve sistematik coğrafyası üzerindeki en kapsamlı çalışmalardandır. Avrupa kıtası hakkında gerçeğe en yakın bilgileri yine bu kitapta bulabilmek mümkündür. Çeşitli ülkelerin ve özellikle de Batı Avrupa ülkelerinin haritaları tarihte ilk defa aslına uygun sayılabilecek bir şekilde bu kitapta çizilmiştir.²

II. Roger, babası I. Roger gibi Sicilya'daki Müslüman halka baskı yapmamış, onları bürokrasi ve askeriye de bile değerlendirmişti. II. Roger Müslüman kıyafeti giyer, öylece ortada dolaşır, görenler onu Müslüman zannederlermiş. Arap lisanını da oldukça iyi bilen II. Roger'in, bu ortamda el-İdrîsî ile görüşmeleri herhalde Arapça olmuştur.³ İdrîsî nezdinde adada yaşamış, rahmet-i Rahmân'a kavuşmuş Müslümanların ruhlarına fatihaları okuduktan sonra saraydan çıktık.

Saraydan şehir merkezine doğru yürürken sahhaf gibi kitapçıların varlığı dikkatimizi çekmişti. Dayanamadık ve bunlardan birisine girdik. Kısa günün karı Francesco Gabrieli'nin *Gli Arabi* (Araplar) isimli kitabını sadece 5 euroya satın aldım. İtalyanca bilmiyordum, fakat dayana-

² Geniş bilgi için bkz. Ramazan Şeşen, "İdrîsî", *DİA*, İstanbul 2000, XXI, 493-495.

³ Bkz. Mehmet Azimli, "Sicilya'daki İslâm Medeniyeti'nin Avrupa'ya Etkileri", *XI ve XVIII. yüzyıllar İslâm-Türk Medeniyeti ve Avrupa Uluslararası Sempozyumu*, 24-26 Kasım 2006, s. 27-42.

mıştım. Nasıl olsa birgün İtalyanca bilen bir öğrenci kapımızı çalar ve bu kitabı ona değerlendirme imkanı sağlarız diye almış olabilirim.

İtalya'nın diğer pek çok şehrinde olduğu gibi Palermo'da da çok sayıda eşme, havuz ve heykel bulunmaktadır. Bunların bir miktarını fotoğrafladık. Daha sonra eski ve dar sokakları gezmeye koyulduk. Bir çok sokağın İbranice ve Arapça isimlerinin yer aldığı tabelalar vardı. Dar sokaklardaki balkonlarda bizde olduğu gibi iplere asılan çamaşırlar sarkıyordu. Hoşumuza gitti. Palermo'da iki gece kalmıştık, artık fazla vaktimiz kalmamıştı burada.

Palermo Sokakları

Messina

İkindine doğru, 3 saat mesafede yer alan Messina'ya doğru trenle yola koyulduk.. Trenimiz tehna idi. Yol boyunca sahil, dağlar ve belli aralıklarla rastladığımız, kuvvetle muhtemel İslâmi dönemlerden kalma ribatları görüyor ve fotoğraflamaya çalışıyorduk. Herhangi bir düşman işgaline karşı, bilhassa sınır boylarına ve sahillerde bulunan yüksek mevkilere yapılan ve içerisine de bir miktar askerin yerleştirildiği bu tarz yapılar güvenlik ve gözetleme maksadıyla inşa edilirdi.

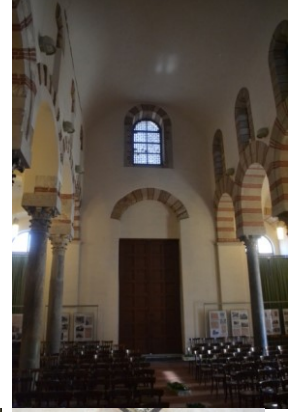

Akdeniz ve Bir Ribat

Messina'ya akşam varmıştık. İstasyona birkaç yüz metre yakınlıkta olan otelimize yerleştikten sonra akşamda olsa bir miktar şehri gezebilme için yola koyulduk. İstanbul restoran adıyla bir dönerci dikkatimizi çekmişti. Sahibi de Türkçe konuşan, neredeyse 40 yıldır Messina'da yaşayan İbrahim Bey'di. Ondandır bir miktar şehir hakkında bilgi aldıktan sonra, eski şehre doğru yöneldik. İbrahim Bey, şehrin belediye başkanının cumhurbaşkanımızın sınıf arkadaşı olduğunu, gayet güzel Türkçe konuştuğunu ifade etti. Bu arada Messina'da iki adet caminin halen

kilise olarak kullanıldığını da ilave etti. Akşam gezmesinde biz, hızlıca bu yapıların yerlerini tespit ettik.

Ertesi günü işimiz kolaydı. İlk yapıyı hemen bulduk. Fakat kapalı idi. Konumu da kibleye yönelikti. İkinci tarihi binamız (Katalanlar Kilisesi olarak biliniyor) ise şehir merkezine çok yakında bir yerde bulunuyordu. Bu yapının da daha önce cami olarak kullanıldığı çok açıktı. Zaten içeriye girdiğimizde, burada bulunan tabelalardan yapının eski halinin fotoğrafları bulunuyordu ve bilhassa kapının süslemeleri ile muhtelif hatlar bariz bir şekilde görölüyordu.

Katalanlar Kilisesi (Cami)

Kilisenin arkasındaki, büyük katedralin önü ana baba günü gibiydi. Buradaki geniş meydana yer alan katedralin çan kulesi ilgimizi çekmişti. Ücreti mukabilinde, şehri yukarıdan temaşa edebilmek için bu kuleye çıktık. Kuleden hem şehri fotoğrafladık hem de İtalya kıyılarına ve boğaza Messina'nın en yüksek yerinden bakmış olduk. Sahilde bizim gidemediğimiz San Salvatore Kalesi bize göz kırpyordu. Fazla vaktimiz yoktu. İstasyonun önünden bir araç kiraladık ve şehri bir saat içinde gezdik. Aslında bizim gezdiğimiz kısımlar önemli yerlermiş. Şoförün durduğu yerleri biz yürüyerek gezmiştik zaten. Şehrin sırtını dayadığı tepelere doğru aracımızı yönlendirdik. Bir miktar da tepelerde bulunan, şehre uygun panoramik bakışın atılabileği mekanlarda durduk. Bir pazar gününde Messina'nın neyi varsa hepsini gezip bitirmiştik.

Messina ve Boğazi

Messina'dan Görünüm

Birkaç günlük gezi boyunca Mehmet Azimli hocam ve ben, hocamın tarih okuyan mahdumu Musa Kazım'ı Sicilya tarihine yönelmesi için çok uğraştık. Babası İtalyanca öğrendiği takdirde, onu bir yıl Sicilya'ya göndereceğini taahhüt etti. Ayrıca diğer akademik hususlarda da katkısını sunacağını söyledi. Ben de aynı Şekilde ifade ettim. İnaşaallah Musa Kazım bizim ynlendirmemizi dikkate alır da bkir bir alan olan Sicilya tarihi üzerine çalışacak bir eleman kazanırız diye mid ediyorum.

Katanya

Öğlen ıktığımız Messina'dan Katanya'ya tam iki saatte vardık. Solumuzda muhtelif Őehirleri görerek ve sahil boyunca yol katederken, takriben bir saat sonrasında sağımızda görkemli Etna dağı boy verdi. Vagonun camlarından müteaddit defalar fotoğrafını almaya çalıştığım bu dağ oldukça ihtiyaşlı duruyordu. Katanya'ya gelirken uağımızda bulunan Türk yolcular, Etna'yı ziyaret edeceklerini belirtmişlerdi. Biz sadece uzaktan Etna'ya bakmakla iktifa ettik.

Sicilya Sahilleri

Etna Yanardağı

Akşam hava kararmadan şehre girdik. Kiraladığımız otel hemen karşımızda duruyor olmasına rağmen -ki altında İstanbul Restoran vardı- dikkatimizden kaçmıştı. Bir miktar dolaştıktan sonra istasyonun karşısında ve restoranın üstündeki apart dairemize yerleşmiştik. Fazla vakit kaybetmeden hızla şehri gezmeye çıktık. Merkeze yakın bir yerde gördüğümüz gezi otobüslerinden birisine bindik ve şehri hava kararmak üzere iken turlamaya başladık. Az önce trenle gelirken gördüğümüz hat boyunca dolaştık. Hava karardığından artık fotoğraf çekemiyorduk. Katanya da diğer şehirler gibi bakımsızdı. Etraf çok tenha idi. Merkeze doğru gidildikçe şehir hareketlenmeye başlamıştı. Burada bir Roma hamamı gördük ve fotoğrafladık. Otobüsten indikten sonra bir süre de şehir merkezinde turladıktan sonra kiraladığımız eve dönmüştük. İyi yorulmuştuk. Ertesi gün sabah erken vakitte uçağımız vardı.

